

JPF 2009/155

Rechtbank Maastricht

11 juni 2009, 140315/FA RK 09-694; LJN BI7943.

(Mr. Geisel)

[Naam verzoeker] te [woonplaats verzoeker],
verzoeker,
advocaat: mr. R.C.C.M. Nadaud,
en
[naam wederpartij] te [woonplaats wederplaats],
wederpartij,
advocaat: mr. C.C.J. van Pol.
(...; red.)

Internationale kinderalimentatie

[EEX-Verordening - 2; Rv - 4 lid 2 ; Haags alimentatieverdrag 1973 - 4]

» **Samenvatting**

Uit de relatie van partijen zijn drie kinderen geboren. Vragen rijzen ten aanzien van de bevoegdheid van de Nederlandse rechter en het toe te passen recht op het gebruik van de echtelijke woning en de onderhoudsverplichtingen.

Met betrekking tot de bevoegdheidsvragen stelt de rechtbank vast dat de bevoegdheid inzake de onderhoudsverplichtingen kan worden ontleend aan art. 2 EEX-Verordening (Brussel I), nu de man (de verweerder) zijn woonplaats in Nederland heeft. Met betrekking tot het gebruik van de echtelijke woning is de Rechtbank Maastricht bevoegd op grond van art. 4 lid 2 Rv, nu de rechter bevoegd is ten aanzien van de echtscheiding.

Met betrekking tot de vraag naar het toepasselijk recht op de kinderalimentatie past de rechtbank het Haags Alimentatieverdrag van 1973 toe. Het recht van de gewone verblijfplaats van de minderjarige kinderen moet worden toegepast op grond van art. 4 Haags Alimentatieverdrag 1973. Ten tijde van het indienen van het zelfstandige verzoek van de vrouw tot kinderalimentatie hadden de kinderen hun gewone verblijfplaats in Duitsland. De Rechtbank Maastricht past derhalve Duits recht toe teneinde de hoogte van de te betalen kinderalimentatie vast te stellen. Het gevolg hiervan is dat de hoogte moet worden bepaald aan de hand van de daarvoor ontwikkelde leidraad van het Oberlandgericht Düsseldorf, de zogenaamde Düsseldorfse Tabelle. Door toepassing van deze tabellen dient de man een bedrag van € 311,= per maand per kind voor de oudste twee kinderen en € 254,= per maand voor het derde kind te betalen.

Voorts bepaalt de rechtbank dat de man bij uitsluiting gerechtigd is tot het gebruik van de echtelijke woning.

» **Uitspraak**

1. Beoordeling

1.1. Het meest verstrekkende verweer van de vrouw, dat de rechtbank niet bevoegd is om in deze zaak voorlopige voorzieningen te treffen omdat, zo verstaat de rechtbank het verweer, de Nederlandse rechter geen rechtsmacht zou hebben met betrekking tot de in de bodemprocedure verzochte echtscheiding, moet gelet op artikel 13 van het Wetboek van Burgerlijke rechtsvordering (hierna:

WBRv) worden verworpen. Anderzijds beoogt artikel 13 WBRv geen rechtsmacht voor voorlopige voorzieningen te creëren waar die er niet is. Derhalve zal de rechtbank zich voor elk van de verzochte nevenvoorzieningen moeten afvragen waar haar rechtsmacht op is gestoeld.

Uit artikel 8 Brussel II-bis volgt dat de rechtbank in ieder geval bevoegd is ter zake het aanvankelijke verzoek van de man tot toevertrouwing van de kinderen en ook met betrekking tot het zelfstandige verzoek van de vrouw, ingediend op een tijdstip dat de vrouw en de kinderen reeds in Duitsland woonden, is de Nederlandse rechter bevoegd ingevolge artikel 9 Brussel II-bis. In het licht van artikel 3 Brussel II-bis valt bovendien niet in te zien dat de Nederlandse rechter geen rechtsmacht zou hebben met betrekking tot de verzochte echtscheiding.

Brussel II-bis is niet van toepassing op het gebruik van de echtelijke woning en de onderhoudsverplichtingen, zodat de bevoegdheid, wat de onderhoudsverplichtingen betreft, moet worden ontleend aan de EEX-Verordening. Nu de vrouw ter zake deze verplichtingen de man, als verweerder, in het kader van haar zelfstandige verzoek heeft opgeroepen voor het gerecht van diens woonplaats, acht de rechtbank zich tevens bevoegd van het verzoek tot het opleggen van kinderalimentatie kennis te nemen. Dat de rechtbank bevoegd is ter zake het verzoek tot het uitsluitende gebruik van de echtelijke woning volgt ten slotte uit artikel 4, tweede lid, van het WBRv.

1.2. Van de vraag naar de bevoegdheid van de Nederlandse rechter dient te worden onderscheiden de vraag aan de hand van welk recht de toewijsbaarheid van de verzochte nevenvoorzieningen dient te worden beoordeeld.

Toepassing van het Haags Alimentatieverdrag van 1973 brengt in dit geval mee dat het Duitse recht, als het recht van de gewone verblijfplaats van de minderjarige kinderen ten tijde dat de vrouw het zelfstandige verzoek tot kinderalimentatie deed, van toepassing is.

Dat het hier om een voorlopige maatregel gaat, doet daaraan helemaal niets af. Weliswaar staat het de rechtbank altijd vrij om in het kader van een procedure als de onderhavige terug te vallen op zijn eigen recht en de verzochte voorlopige maatregel te beoordelen naar de *lex fori*, maar het te dezen toepasselijke Duitse recht is niet zo onbekend of zo moeilijk te achterhalen, dat een uitgebreid onderzoek naar inhoud ervan, eventueel door tussenkomst van een deskundige, geboden is. Binnen de beperkte kaders van een procedure als deze zou daarvoor ook geen plaats zijn. Anders dan de man ziet de rechtbank onvoldoende aanleiding te bepalen dat in deze zaak aan het eigen Nederlandse recht, als *lex fori*, voorrang behoort te worden te geven boven het ingevolge het Haags Alimentatieverdrag van 1973 op de verzochte voorlopige voorziening toepasselijke Duitse recht.

Die gevolgtrekking betekent dat het bedrag dat de man aan de vrouw voor de verzorging en opvoeding van de minderjarige kinderen van partijen dient te betalen, moet worden bepaald aan de hand van de daarvoor ontwikkelde leidraad van het Oberlandesgericht Düsseldorf, de zgn. “Düsseldorfer Tabelle”, versie 2009 [zie: www.olg-duesseldorf.de].

1.3. Vast staat dat uit het huwelijk van de man en de vrouw drie kinderen zijn geboren, [kind 1], [kind 2] en [kind 3], respectievelijk 13, 12 en 10 jaar oud. Uit de door de man als producties 1 en 2 bij het verweerschrift naar aanleiding van het zelfstandige verzoek overgelegde Entgelt-Abrechnungen blijkt dat hij thans een netto inkomen van om en nabij de € 1.900,= per maand heeft, dat na echtscheiding vanwege een verandering van Steuerklasse terugvalt naar een bedrag van € 1.619,= netto (Steuerklasse 1). Het ligt echter niet in de lijn der verwachting dat de echtscheiding op korte tijd wordt uitgesproken én ingeschreven.

Naar het oordeel van de rechtbank heeft de vrouw bij de toepassing van de “Düsseldorfer Tabelle” daarom terecht tot uitgangspunt genomen dat de man thans een netto inkomen heeft dat ligt tussen € 1.501,= en € 1.900,=.

1.4. Daarmee zit de vrouw dus altijd goed en anderzijds hoeft de man zich hierdoor niet te kort

gedaan te voelen. Weliswaar blijkt uit de toelichting op de leidraad dat “Berücksichtigungsfähige Schulden in der Regel vom Einkommen abzuziehen sind” maar zelfs als de schuld die partijen bij de Sparkasse Aachen hebben en waarop de man naar onweersproken vast staat maandelijks daadwerkelijk een bedrag van € 100,= aflost, moet worden aangemerkt als een in die zin relevante en op het inkomen van de man in mindering te brengen schuld, blijft zijn inkomen binnen de bandbreedte van € 1.501,= en € 1.900,=.

Evenzeer onweersproken is gebleven dat de man per maand een bedrag van € 60,= besteedt aan woon-/werkverkeer. Naar Duits recht mag bij het vaststellen van de onderhoudsbijdragen rekening worden gehouden met een als “Berufsbedingte Aufwendung” te oormerken forfaitair bedrag van 5% van het netto inkomen. Ook echter als dat forfait, wat meer is dan € 60,=, in mindering wordt gebracht op het netto inkomen van de man volgt daaruit nog steeds niet dat hij een inkomen heeft dat minder bedraagt dan € 1.501,=.

Andere op het inkomen van de man drukkende lasten waar volgens de “Düsseldorfer Tabelle” rekening mee kan worden gehouden zijn niet gesteld of gebleken.

1.5. Overeenkomstig par. 1612 b van het Bürgerliches Gesetzbuch dient op de onderhoudsbijdragen die ingevolge de “Düsseldorfer Tabelle” zijn verschuldigd de helft van het Kindergeld [voor het eerste en tweede kind een bedrag van € 164,= en voor het derde kind een bedrag van € 170,=] in mindering te worden gebracht, voor zover dat Kindergeld volledig aan de onderhoudsplichtige betaald wordt.

Nu de man tijdens de mondelinge behandeling ter zitting heeft verklaard, dat de vrouw ingevolge het Duitse recht “natuurlijk” recht heeft op het aan hem betaalde Kindergeld, waaruit de rechtbank afleidt dat hij het Kindergeld ook inderdaad zal doorsluizen naar de vrouw, en de man voorts ermee kan instemmen dat de kinderen voor de duur van het geding aan de vrouw worden toevertrouwd, dient ook in dit geval een vermindering in evenbedoelde zin plaats te vinden.

1.6. Op die wijze bezien brengt een juiste toepassing van de “Düsseldorfer Tabelle” mee dat de man, uitgaande van zijn ergens tussen € 1.501,= en € 1.900,= liggende netto inkomen, aan de vrouw ten behoeve van ieder van de minderjarigen [kind 1] en [kind 2] € 311,= en voor de minderjarige [kind 3] € 254,= dient te betalen. Nu het inkomen van de man aldus boven het voor hem geldende Bedarfskontrollbetrag van € 1.000,= blijft, zal de rechtbank het verzoek van de vrouw tot die bedragen toewijzen.

1.7. De man heeft nog de stelling betrokken dat bij gebrek aan draagkracht (ook) naar Duits recht het verzoek van de vrouw om onderhoudsbijdragen voor de kinderen dient te worden afgewezen, maar met een enkele verwijzing naar de verder niet geconcretiseerde persoonlijke omstandigheden van de man, acht de rechtbank die stelling volstrekt onvoldoende onderbouwd.

1.8. Voor het overige kunnen de verzochte nevenvoorzieningen, voor zover niet ingetrokken, aan elk der partijen op de in rubriek 2 weergegeven wijze worden toegewezen, waarbij de rechtbank opmerkt dat het partijen vrij staat in onderling overleg van de getroffen omgangsregeling af te wijken.

2. *Beslissing*

De rechtbank:

Bepaalt dat de man bij uitsluiting gerechtigd is tot het gebruik van de echtelijke woning “[adres echtelijke woning]”, en derzelfver inboedel, met ingang van heden;

Beveelt de vrouw die woning te verlaten en deze verder niet meer te betreden;

Bepaalt dat de minderjarige kinderen worden toevertrouwd aan de vrouw;

Bepaalt dat de man omgang kan hebben met der partijen minderjarige kinderen een keer per veertien dagen van vrijdag na school tot zondag 19.00 uur en tevens elke dinsdag na school tot 19.00 uur, tenzij de man dan middagdienst heeft, waarbij de man de kinderen steeds terugbrengt naar de vrouw, en verder gedurende een in onderling overleg nader overeen te komen aaneengesloten periode van anderhalve week in de eerstkomende zomervakantie van partijen, met dien verstande dat de kinderen ten minste de laatste vier dagen voordat zij weer naar school gaan bij de vrouw zullen zijn;

Bepaalt het bedrag, dat de man aan de vrouw met ingang van heden voor de verzorging en opvoeding van de minderjarige kinderen [kind 1] en [kind 2] dient te betalen op € 311,= per maand, per kind, en het bedrag dat de man aan de vrouw met ingang van heden voor de verzorging en opvoeding van de minderjarige [kind 3] dient te betalen op € 254,= per maand, deze bedragen bij vooruitbetaling te voldoen;

Ontzegt het meer of anders verzochte.

» Noot

In deze noot komen twee onderwerpen aan bod, namelijk de bevoegdheidsregels ten aanzien van kinderalimentatie en het toepasselijk recht op de alimentatieverzoeken.

1. *Bevoegdheid*

Zoals terecht opgemerkt door de Rechtbank Maastricht, is Brussel II-bis niet van toepassing op vragen ten aanzien van de bevoegdheid van de Nederlands rechter met betrekking tot onderhoudsverplichtingen. De bevoegdheid van de Nederlandse rechter wordt bepaald op grond van Brussel I (oftewel de EEX-Verordening), zie ook mijn noot onder «JPF» 2009/152. Voordat men overgaat op de toepassing van de regels, moet altijd eerst gekeken worden of het internationale instrument überhaupt toepasselijk is. Hiervoor moet gekeken worden naar de materiële, formele en temporele toepassingsgebieden. *In casu* is Brussel I materieel (o.g.v. art. 1), formeel (o.g.v. de art. 2 en 4) en temporeel van toepassing (in werking getreden op 1 maart 2002).

Onverminderd de bepalingen van de verordening worden zij, die woonplaats hebben op het grondgebied van een lidstaat, ongeacht hun nationaliteit, opgeroepen voor de gerechten van die lidstaat (art. 2). *In casu* woont de man, de verweerder, in Nederland en is derhalve de Nederlandse rechter bevoegd kennis te nemen van het geschil. Hoewel het in *casu* niet nodig was geweest om andere bepalingen te bekijken, kan een persoon die woonplaats heeft op het grondgebied van een lidstaat in een andere lidstaat worden opgeroepen voor het gerecht van de plaats waar de tot onderhoud gerechtigde woonplaats of zijn gewone verblijfplaats heeft (alternatief forum, art. 5 lid 2).

2. *Toepasselijk recht*

Om het toepasselijk recht op een alimentatievordering vast te stellen dient het Haags Verdrag Toepasselijk Recht Alimentatie van 1973 te worden geraadpleegd. Indien het verdrag materieel (onderhoudsverplichtingen voortvloeiend uit familiebetrekkingen: art. 1), formeel (universeel formeel toepassingsgebied: art. 3) en temporeel (in werking getreden op 1 maart 1981: art. 25) van toepassing is, dient het verdrag te worden toegepast.

Ten aanzien van kinderalimentatie kent het verdrag een getrapte verwijzingsladder. Ten eerste wordt het recht van de gewone verblijfplaats van de schuldeiser toegepast (art. 4). Indien de schuldeiser via deze wet niet in aanmerking kan komen voor alimentatie, wordt het recht van de gemeenschappelijke nationaliteit van partijen toegepast (art. 5). Indien door middel van deze herkansing de schuldeiser

nog steeds niet in aanmerking komt voor alimentatie, wordt het recht van de *lex fori* toegepast (art. 6).

Op basis van deze getrapte verwijzingsladder werd in casu Duits recht toegepast als het recht van de gewone verblijfplaats van de onderhoudsgerechtigde, het kind. Maar de verwijzingsladder kent een tweetal uitzonderingen voor wat betreft de kinderalimentatie. Ten eerste houdt art. 11 een algemene openbare orde-exceptie in. In casu is er absoluut geen sprake van een schending van de Nederlandse openbare orde door de toepassing van het Duitse recht.

De tweede exceptie is het voorbehoud dat in art. 15 is opgenomen. Nederland heeft bij ratificatie van het verdrag gebruik gemaakt van de mogelijkheid om een voorbehoud te maken. Wanneer zowel de onderhoudsgerechtigde als ook de onderhoudsplichtige de Nederlandse nationaliteit bezitten en bovendien de onderhoudsplichtige in Nederland zijn gewone verblijfplaats heeft, dient de Nederlandse rechter het Nederlandse recht op de alimentatieverhouding toe te passen. Het artikel is gebaseerd op de gedachte dat de (Nederlandse) rechter zijn eigen (Nederlandse) recht dient toe te passen, indien er een sterk aanknopingsoverwicht bestaat met het land van de (Nederlandse) rechter.

Vanwege het ontbreken van gegevens over de nationaliteit van partijen is het niet mogelijk om te achterhalen of in casu de rechter het Nederlandse recht had moeten toepassen. Zeker is wel dat de onderhoudsplichtige zijn woonplaats in Nederland heeft, waardoor slechts de nationaliteit van partijen relevant is.

In vergelijkbare situaties is het derhalve altijd van belang van zowel de hoofdregel (art. 4 t/m 6) als de excepties (art. 11 en 15) na te lopen.

Ten slotte dient te worden opgemerkt dat de rechtbank niet “altijd vrij [is] om in het kader van een procedure als de onderhavige terug te vallen op zijn eigen recht en de verzochte voorlopige maatregel te beoordelen naar de *lex fori*” (r.o. par. 1.2). De rechtbank is verplicht de regels van het internationaal privaatrecht ambthalf toe te passen (art. 25 Rv). Bovendien staat het Haags Alimentatieverdrag van 1973 slechts de mogelijkheid toe om eigen recht toe te passen indien aan strikte voorwaarden is voldaan, namelijk indien de toepassing van het buitenlandse recht in strijd zou zijn met de openbare orde (art. 11), indien er een aanknopingsoverwicht bestaat met het forum (art. 15) of indien aan de voorwaarden van art. 4 en 5 niet is voldaan (art. 6). De rechter is derhalve niet altijd vrij om terug te vallen op toepassing van zijn eigen recht.

I. Curry-Sumner